

1.UVOD

*„Svaka vlast se kviri; apsolutna vlast kviri apsolutno.“
Lord Acton, britanski historičar, 1887.*

Po predmetnoj temi u radu je obrađena Mito i korupcija kao faktori narušavanja slobodnog djelovanja tržišnih zakona. Ako znamo da je tržište mjesto ponude i tražnje, da se kao ponuđači ili tražioci roba, usluga i dobara nalazimo u utakmici tko će brže, bolje, ekonomičnije i efikasnije da završi svoj posao uz pobjedu, onda nam kao poštenim igračima ne preostaje ništa drugo nego da se svim silama borimo protiv neizlječivog „karcinoma“ mita i korupcije koja je prisutna još od Rimske imperije, a ne zaobilazi ni naše tržište, poslove kao i naš kako radni tako i životni vijek. Akcenat tokom izrade je stavljen na fenomen mita i korupcije sa ekonomskog, kriminalističkog i pravnog aspekta, obzirom da se nalazi u svim porama društva, sa posebnim akcentom na prevenciju mita i korupcije te njeno procesuiranje, jer kako stvari stoje živimo i radimo u državi koja spada među najkorumpiranije u svijetu.

Predmet ovog rada je uviđanje važnosti da su mito i korupcija karcinom koji je neizlječiv, ali živi organizam pa tako i mi se bori za život, pa i mi na listi najgorih, moramo se boriti protiv tog zla, željeli to ili ne, jer je to veće zlo koje će nas dovesti do uništenja. Obzirom da rasprostranjenost administrativne korupcije uslovljava prisustvo političke korupcije i fenomena zarobljene države, te logične posljedice prihvatanja korupcije kao društveno poželjnog modela ponašanja, iz tih razloga kao predmet obrade korupcije u radu su obrađene rasprostranjenosti korupcije u javnom sektoru, privredi sa akcentom na proces privatizacije, školstvu /jer se na obrazovanje u BiH troši više od 5 % BDP/, zdravstvu, javnim nabavkama, te korupcija prilikom zapošljavanja, privatnom sektoru, policiji, sudstvu. Obzirom da mito i korupcija predstavljaju krivična djela kažnjiva Zakonom, u radu su obrađena korupcionaška krivična djela. Sama završnica rada je posvećena prevencije i dokazivanja korupcije kao jednog od mogućih oružja u borbi protiv korupcije.

Cilj rada je da se pokuša dostupnim informacijama do kojih se došlo u radu ukazati na to da se sve može kada se hoće. Ako smo dozvolili i imamo svakodnevno indikatore korupcionaške aktivnosti da moramo početi da se borimo sa pomenutim zlom. Jesmo najgori ali to ne znači da ne možemo biti među najboljim. Iz tih razloga osnovni cilj rada je da se ukaže na vrste korupcije, stanje u našoj državi, te na prevenciju korupcije uz izložene pojedine metode dokazivanja korupcionaških djela koje se koriste u pojedinim zemljama.

Metode korištene za izradu rada su destrukтивna metoda, dostupna stručna literatura u kojoj se radi o knjigama ekonomskog sadržaja, kao i privredne kriminalistike, te Krivičnog Zakona BiH. Pored navedenog putem Internet pretraga korišten je materijal istraživanja nevladinih organizacija koje se bave problematikom korupcije kako u svijetu tako i kod nas prije svega Transparency International, Udruženje „Tender“, te tekstovi iz dnevnih novina.

Iako se korupcija definiše kao “zloupotreba povjerenog javnog ovlašćenja za privatnu korist”, ona se takođe može opisati i kao neostvarivanje principa “van dohvata ruke”, po kome nijedan lični ili porodični odnos ne bi trebalo da igra bilo kakvu ulogu u donošenju ekonomskih odluka, bilo da ih donose privatni ekonomski akteri ili vladini službenici. Jednom kada se princip “van dohvata ruke” prekrši i učini razlika na osnovu ličnog odnosa, najčešće će za tim slijediti korupcija.